

STAVANGERREGIONEN HAVN IKS
Strandkaien 46
4005 STAVANGER

Kontakt saksbehandler

Øyvind Flataker Lien, 51 56 87 58

Vedtak om tillatelse - Avfall - Stavanger 31/19 - sluttdisponering fyllittmasser - landstrømanlegg Bjergsted - Stavangerregionen Havn IKS

Statsforvalteren viser til søknad fra Multiconsult AS på vegne av Stavangerregionen Havn IKS vedrørende sluttdisponering av fyllitt datert 23.02.2024. Det søkes om å benytte overskuddsmasser av fyllitt fra utbygging av landstrømanlegg ved Stavanger Havn som fyllmasser på eiendom 31/19 i Stavanger kommune.

Bakgrunn

Multiconsult har på vegne av Stavangerregionen Havn IKS søkt om å få omdisponere ca. 10 800 m³ fyllittmasser fra utbygging av landstrømanlegg under Bjergstedparken. Disse massene skal legges på et industriområde ved Finnestadveien i Dusavik, Stavanger kommune.

Det har lenge vært kjent at fyllitten i Stavanger-området har naturlig forhøyede verdier av arsen. Nylig har det også blitt avdekket at fyllitten har syredannende potensial, og et potensial for utlekking av nikkel, sink og kobber. I henhold til forurensingsforskriften § 2-3 skal grunn som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft, regnes som forurenset grunn dersom ikke annet blir dokumentert. Forurensingspotensialet i massene er ikke undersøkt i forbindelse med søknaden, og massene regnes derfor som forurenset i tråd med forurensingsforskriften § 2-5.

Omdisponering av forurensete masser utenfor tiltaksområde krever dispensasjon fra § 2-5 annet ledd, og unntak fra forurensningsloven § 32.

Klima og Miljødepartementet (KLD) har i brev datert 25.06.2024 delegert myndigheten til Statsforvalteren i Rogaland til å treffe avgjørelser i enkeltsaker om unntak etter forurensningsloven § 32 annet ledd til disponering av overskuddsmasser fra anleggsvirksomhet i områder med forekomst av bergarten fyllitt. Statsforvalteren delegeres også myndighet til å gi tillatelse etter forurensningsloven § 11 i disse sakene. I samme brev delegeres Statsforvalteren i Rogaland også myndighet i saker reguleres av forurensningsforskriften kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider til å gjøre unntak etter forurensningsforskriften § 41-4 fra forurensningsforskriften § 2-5 tredje ledd.

Kunnskapsgrunnlag

Om prosjektet

Området hvor tiltakshaver ønsker å sluttdisponere fyllittmasser er på et industriområde ved Finnestadveien (gnr./bnr. 31/19) som dekker ca. 20 900 m². Området er også tidligere benyttet for omdisponerte fyllittmasser i perioden 2016-2023. Industriområdet grenser til eksisterende industri i nord og vest, landbruksarealer i sør og øst og det er lokalisert boliger i området rundt.

Utfylling og sluttdisponering av fyllittmassene forventes å foregå over en kort periode, antatt til ca. 3 måneder. Fjellhallen under Bjergstedparken er planlagt ferdigstilt mot slutten av 2024, med anleggsstart høsten 2024. I perioden etter den planlagte sluttdisponeringen av fyllittmassene (2025-2028), skal industriområdet bebygges og asfalteres. Dette skal sikre at fyllittmassene blir dekket og beskyttet mot eksponering for luft og vann.

Det er utarbeidet et måleprogram som skal overvåke avrenningen fra området. Måleprogrammet er delt inn i tre perioder: før, under og etter anleggsfasen. Før utfyllingen vil det gjennomføres vannprøvetaking for å dokumentere før-tilstanden. Under utfyllingen vil det tas ukentlige vannprøver for å oppdage eventuelle endringer i vannkvaliteten tidlig. Etter utfyllingen planlegges månedlige vannprøver i ett år for å dokumentere at utfyllingen ikke har ført til forurensning. Vannprøvene vil analyseres for pH, metaller, suspendert stoff og nitrogenforbindelser. Avrenningsvannet vil fortynnes i det kommunale overvannsnett for utslipp til sjøen. Foreslåtte grenseverdier for utslipp er derfor satt til 10 ganger øvre grense for tilstandsklasse III for metaller i kystvann, jf. Miljødirektoratets veileder¹.

Naturmangfold

Ifølge vår database «Temakart Rogaland²» er det registrert flere fuglearter av nasjonal forvaltningsinteresse i nærheten av tiltaksområdet. Artene som er registrert er vipe, storspove, kornkråke, stær, tjeld, bergirisk, heipiplerke, og gråtrost. Basert på modelleringer utført av NIVA er det registrert ålegras (undervannseng), som er av nasjonal verdi, i Litle Dusavika nordøst for tiltaksområdet.

Vannforekomsten

Resipienten er Litle Dusavika som ligger ca. 500 m fra tiltaksområdet. Ifølge «Vann-nett³» er Litle Dusavika en del av vannforekomsten «Byfjorden – Åmøyfjorden» med ID 0242010500-1-C. Den økologiske tilstanden er klassifisert som *moderat* og den kjemiske tilstanden som *dårlig*. Det er registrert diffus avrenning fra industrier i Dusavika, og det er også registrert deponi med avrenning til Dusavika. Påvirkningsgraden er satt til «*middels*».

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

---

¹ [M608.pdf \(miljodirektoratet.no\)](#)

² [Temakart-Rogaland](#)

³ [VannNett-Portal \(vann-nett.no\)](#)

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forverring, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forverring. Miljømålene skal nås, og forverring er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12.

Statsforvalterens vurdering

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensingsforskriften § 36-2. Statsforvalteren vurderer at saken er tilstrekkelig opplyst for å fatte et vedtak i saken.

Fyllittmassenes forurensningspotensial er forbundet med bergartens syredannende egenskaper og muligheten for utlekking av tungmetaller i kontakt med luft og vann. I tillegg kan massene inneholde nitrogen og plast fra sprengningsarbeid. Avrenning kan medføre utslipp av miljøgifter til grunnen og til Byfjorden – Åmøyfjorden (Dusavika) som har dårlig kjemisk tilstand og moderat økologisk tilstand. Denne vannforekomsten er allerede påvirket av diffus avrenning fra industri i Dusavika, og skadepotensialet for naturmangfoldet ved ytterligere forringelse er betydelig. Det er derfor viktig at disponering av fyllmasser skjer på en slik måte at det ikke medfører fare for forurensning.

Det viktigste tiltaket for å forhindre forurensning er å minimere fyllittmassenes kontakt med vann og luft. Dette gjelder både for mellomlagring i uttaksområdet og for den endelige sluttdisponering av fyllittmassene. Planleggingen må sikre at mellomlagring av massene i uttaksområdet blir så kort som mulig, og lokaliseringen for mellomlagring må hensynta sårbare resipienter. Overflatearealet må i tillegg begrenses så langt det lar seg gjøre. Det er positivt fra et miljøperspektiv at transportavstand mellom uttaksområdet og lokalitet for sluttdisponering er liten (ca. 5 km).

Selv om området for sluttdisponering på sikt skal bebygges og asfalteres, og dermed skjermes for kontakt med luft og vann, påpeker Statsforvalteren at utbyggingsprosjektet fortsatt er i planleggingsfasen og tidshorizonten er flere år frem i tid. For å minimere risikoen for forurensning, mener vi det er nødvendig å dekke til massene, for eksempel med en geotekstilduk. Dette vil bidra til å redusere fyllittmassenes kontakt med luft og vann og dermed forhindre potensielle miljøskader før permanent dekking kan utføres.

Området for sluttdisponering er et etablert industriområde, og det har allerede blitt disponert fyllittmasser på lokaliteten i flere år. Det søkes om å sluttdisponere en relativt begrenset mengde masser over en kort periode på ca. tre måneder. Statsforvalterens helhetsvurdering tilsier at risikoen for negativ påvirkning på naturmangfoldet er lav, forutsatt at avbøtende tiltak gjennomføres for å begrense massenes kontakt med vann og luft. I tillegg vil overvåkingen av tiltaket gjennom det foreslåtte måleprogrammet sikre at eventuell forurensning fanges opp, og at nødvendige tiltak kan iverksettes.

Konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at fyllittmassene fra Bjergsted kan slutt disponeres på industriområdet ved Finnstadveien (gnr./bnr. 31/19) i Dusavik, Stavanger kommune. Dette forutsetter at de foreslåtte tiltakene for å minimere fyllittmassenes kontakt med vann og luft gjennomføres, samt at måleprogrammet utføres som beskrevet i søknaden. Videre forutsettes det at tiltakshaver har innhentet nødvendig tillatelse til deponering fra grunneier. Etter en samlet vurdering av forurensningsmessige ulemper og fordeler ved tiltaket, anser Statsforvalteren at prosjektet er akseptabelt i henhold til forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2, og gir dermed tillatelse til gjennomføringen av virksomheten.

Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland fatter vedtak om tillatelse til slutt disponering av fyllittmasser til Stavangerregionen Havn IKS. Ettersom Statsforvalteren i Rogaland har fått delegert myndighet fra Miljødirektoratet, innvilger vi samtidig unntak fra forurensningsloven § 32 og dispensasjon fra forurensningsforskriften § 2-5 annet ledd. Tillatelsens rammer og vilkår er nærmere beskrevet under.

Tillatelsens ramme

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, §§ 11 og 29 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 23.02.2024.

Tillatelsen gjelder slutt disponering av ca. 10 800 m³ med fyllittmasser eiendom gnr./bnr. 31/19 i Stavanger kommune. Massenes innhold skal ikke overskride normverdiene, jf. forurensningsforskriften kapittel 2, med unntak av arsen.

Vilkår for slutt disponering

Forurensningsforskriften § 2-5 b sier: «*Ved terrenginngrep i forurenset grunn plikter tiltakshaver å gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å sikre at anleggsarbeidet, herunder oppgraving og disponering av forurenset masse, ikke medfører forurensningsspredning eller fare for skade på helse eller miljø*».

Det er viktig at både mellomlagring på uttaksstedet, transport av forurenset masse og slutt disponering av massene foregår på en slik måte at spredning av forurensning hindres. For at slutt disponering av fyllittmasser kan finne sted ved Finnstadveien, setter Statsforvalteren følgende vilkår:

1. Entreprenørens beredskapsplan skal sendes inn før oppstart.
2. Tiltaket skal gjennomføres i henhold til søknaden og innenfor omsøkt tiltaksområde.
3. Under mellomlagring skal fyllittmassene plasseres på tett dekke og tildekkes.
4. Massene skal ikke utsettes for nedbør under transport.
5. Ved slutt disponering av massene skal disse tildekkes.
6. Avrenning fra forurenset masse må samles og ledes til kommunalt overvannsnett.
7. Dersom det er aktuelt å deponere vesentlig mer enn 10 800 m³ med fyllittmasser, skal Statsforvalteren informeres.
8. Sluttrapport skal sendes til Statsforvalteren innen 8 uker etter at arbeidet er ferdig. I sluttrapporten skal det oppgis hvor mye forurenset masse som er slutt disponert. Rapporten skal inneholde analyseresultater og orientering om eventuelle klager og igangsatte beredskapstiltak.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på internett siden til Statsforvalteren i Rogaland <https://www.statsforvalteren.no/Rogaland/> under emnet Miljø og Klima.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Statsforvalterens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 8 jf. forurensningsforskriften § 39-4 (kr 13 200).

Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brev er mottatt, jf. Forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Øyvind Flataker Lien
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MULTICONSULT NORGE AS	Postboks 265 Skøyen	0213	OSLO
STAVANGER KOMMUNE	Postboks 8001	4068	STAVANGER
DUSAVIK UTVIKLING AS	6. etasje Lars Hertervigs gate 5	4005	STAVANGER

Adresseliste: